

ESSENCE AND VECTORS OF ECONOMIC SYSTEMS TRANSFORMATION

*A. G. Gerasymenko, D.E., Ass. Prof., Kyiv National University of Trade and Economics,
geranzhel@gmail.com*

Research methodology. The results are obtained through the use of the following methods: historical and logical methods are used for the investigation of certain vectors of economic transformation; methods of systematization and generalization are used to determine the consistent patterns of transformation of economic systems; index analysis is used to study the pace of globalization of certain economies, their groups and the whole world economy; graphic simulation is used to illustrate the basic patterns and trends of the transformation process.

Results. It has been determined that there are three main vectors of transformation of economic systems: institutional, resource and spatial. Movement of the economic system along the first vector provides the refill of the system of basic institutions of economic development. As for the second one, it's renewal of its productive forces, as well as the shift in the role of dominant resource from labor, land, and capital to knowledge. Such a shift is reflected in the restructuring of the economy and the corresponding level of its efficiency. And in the third one, it's expanding the geographical scope of the economic system, enhancing openness and convergence with other economic systems towards the formation of a single world economic complex. By combination of these vectors a complete model of transformation of the economic systems is created that can be used as theoretical generalization of previous milestones of transformation process and as the basis for predicting its future development.

The novelty of the results of this research lies in the creation of the theoretical model of economic transformation capable of systemizing the existing studies of transformation process, as well as determining the possible ways of further transformation of economic systems.

Practical value. The results can be used by the governments of certain countries to determine the place of the national economies in the transformation model and, based on the results, to propose the changes of economic policy. They also can be used for forecasting of the process of transformation of both separate national economies and set of economies as a whole.

Keywords: economic system, transformation of economic systems, vector of transformation, institute, productive forces, globalization.

Literature

1. Бодров В. Г. Теорії економічних трансформацій та досвід ринкових перетворень у Східній Європі (1921–2001 рр.) / В. Г. Бодров // Історія народного господарства та економічної думки України. – 2003. – Вип. 35–36. – С. 3–16.
Bodrov V. H. *Teorii ekonomichnykh transformatsiy ta dosvid rynkovykh peretvoren u Shhidniy Evropi (1921–2001 rr.)* [Economy transformation theories and market changes experience in East Europe (1921–2001)]. / V. H. Bodrov // *Istoriya narodnoho hospodarstva ta ekonomichnoi dumky Ukrainy*. – 2003. – Vyp. 35–36. – P. 3–16.
2. Геец В. Трансформационные преобразования в Украине: переосмысливая пройденное и думая о будущем / В. Геец // Общество и экономика. – 2006. – № 3. – С. 23–53.
Heets V. *Transformatsionnye preobrazovaniya v Ukraine: pereosmyslivaya proydennoe i dumaya o budushchem* [Transformation changes in Ukraine: passage reinterpreting and thinking about future] / V. Heets // *Obshchestvo i ekonomika*. – 2006. – № 3. – P. 23–53.
3. Злупко С. Перехідна економіка: сучасна Україна / С. Злупко. – К. : Знання, 2006. – 367 с.
Zlupko S. *Perekhidna ekonomika: suchasna Ukraina* [Transitive economy: modern Ukraine] / S.. Zlupko. – K. : Znannya, 2006. – 367 p.
4. Бальцеревич Л. Социализм, капитализм, трансформация: очерки на рубеже эпох / Л. Бальцеревич – М. : Наука, 1999. – 352 с.
Baltserovich L. *Sotsializm, kapitalizm, transformatsiya: ocherki na rubezhe epokh* [Socialism, capitalism, transformation: essay on epoch border] / L. Baltserovich – M. : Nauka, 1999. – 352 p.
5. Kornai J. The Postsocialist Transition and the State: Reflections in the Light of Hungarian Fiscal Problems / J. Kornai // *The American Economic Review*. – 1992. – Vol. 82. – Issue 2. – P. 1–21.
6. Папава В. О терминологическом аспекте постсоциалистической трансформации / В. Папава // Общество и экономика. – 2005. – № 7–8. – С. 54–56.
Papava V. *O terminologicheskoy aspekte postsotsialisticheskoy transformatsii* [About terminological aspect postsocialism transformation] / V. Papava // *Obshchestvo i ekonomika*. – 2005. – № 7–8. – P. 54–56.
7. Економічні системи : монографія / За ред. Г. І. Башнянина. – Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2006. – Т. 1. – 484 с.
Ekonomichni systemy [Economy systems]: monografiya / Za red. H. I. Bashnianyna. – L. : Vyd-vo Lviv. komerts. akad., 2006. – T. 1. – 484 p.
8. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
Hrazhevskaya N. I. *Ekonomichni systemy epokhy globalnykh zmin* [Epoch global changes economy systems] / N. I. Hrazhevskaya. – K. : Znannya, 2008. – 431 p.
9. Леоненко П. М. Сучасні економічні системи : Навч. посіб. / П. М. Леоненко, О. І. Черепніна. – К. : Знання, 2006. – 429 с.
Leonenko P. M. *Suchasni ekonomichni systemy* [Modern economy systems]: Navch. posib. / P. M. Leonenko, O. I. Cherepnina. – K. : Znannya, 2006. – 429 p.
10. Гражевська Н. І. Відображення трансформаційних процесів у системі категорій соціально-економічної динаміки / Н. І. Гражевська // Економічна теорія. – 2007. – № 4. – С. 19–29.
Hrazhevskaya N. I. *Vidobrazhennia transformatsiynykh protsesiv u systemi katehoriy sotsialno-ekonomichnoi dynamiky* [Reflection transformation processes in system social-economy dynamics categories] / N. I. Hrazhevskaya // *Ekonomichna teoriya*. – 2007. – № 4. – P. 19–29.
11. Кириченко В. Рыночная трансформация экономики: теории и опыт / В. Кириченко // Российский экономический журнал – 2000. – № 11–12. – С. 34–37.
Kirichenko V. *Rynochnaya transformatsiya ekonomiki: teoriya i opyt* [Market transformation economy: theory and experience] / V. Kirichenko // *Rossiyskiy ekonomicheskij zhurnal* – 2000. – № 11–12. – P. 4–37.
12. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / Д. Норт. – М. : Фонд экономической книги «Начала», 1997. – 180 с.
Nort D. *Instituty, institutsionalnye izmeneniya i funkcionirovanie ekonomiki* [Institutes, institutional changes and economy function] / D. Nort. – M. : Fond ekonomicheskoy knigi «Nachala», 1997. – 180 p.
13. Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер. – М., 2002. – 371 с.
Toffler E. *Tretya volna* [Third wave] / E. Toffler. – M., 2002. – 371 p.
14. Євдокимова Д. М. Економічний розвиток: процесний підхід / Д. М. Євдокимова // Стратегія економічного розвитку України : науковий збірник. – 2004. – Вип. 15. – С. 21–24.
Yevdokymova D. M. *Ekonomichnyi rozvytok: protsesniy pidkhid* [Economy development: process approach] / D. M. Yevdokymova // *Stratehiya ekonomichnoho rozvytku Ukrainy : naukovi zbiryk*. – 2004. – Vyp. 15. – P. 21–24.
15. Бураковський І. У пошуках моделі економічного розвитку / І. Бураковський // Українська державність у ХХ столітті. (Історико-політологічний аналіз) / В. Адамський, Б. Андрусюк, С. Бистрицький та ін. Кер. авт. кол. О. Дергачов. – К. : Політична думка, 1996. – 435 с.
Burakovskiy I. *U poshukakh modeli ekonomichnoho rozvytku* [In search economy development model] / I. Burakovskiy // *Ukrainska derzhavnist u XX stollitti. (Istoryko-politolohichniy analiz)* / V. Admmskiy, B. Andresyuk, Ye. Bystrytskyi ta in. Ker. avt. kol. O. Derhachov. – K. : Politychna dumka, 1996. – 435 p.

16. Шаститко А. Е. Новая институциональная экономическая теория / А. Е. Шаститко. – М. : Экон. фак. МГУ, ТЕИС, 2002. – 591 с.
Shastytko A. E. *Novaya institutsionalnaya ekonomicheskaya teoriya* [New institutional economy theory] / A. E. Shastytko. – М. : Ekon. fak. MGU, TEIS, 2002. – 591 p.
17. Velde D. W. Economic transformation: where are we heading, post-2015? [Электронный ресурс] / D. W. Velde // *Shaping Policy for Development* – Режим доступа : <http://www.odi.org.uk/opinion/8084-economic-transformation-heading-post-2015>
18. Breisinger C. Economic Transformation in Theory and Practice. What are the Messages for Africa? [Электронный ресурс]. / C. Breisinger and X. Diao // IFPRI Discussion Paper 00797. – September 2008. – Режим доступа : <http://www.ifpri.org/sites/default/files/publications/ifpridp00797.pdf>
19. Осипов Г. В. Социологический энциклопедический словарь / ред.- коорд. Г. В. Осипов. – М. : Изд. Группа ИНФРА-М - НОРМА, 1998. – 480 с.
Osipov G. V. *Sotsiologicheskiiy entsiklopedicheskiiy slovar* [Sociological encyclopedia dictionary] / red.- koord. G. V. Osipov. – М. : Izd. Gruppy INFRA-M - NORMA, 1998. – 480 p.
20. Кирилук Є. М. Методологія дослідження процесів трансформації економічних систем у сучасних теоріях / Є. М. Кирилук, А. М. Проца-ликіна // *Механізм регулювання економіки*. – 2011. – № 4. – С. 172–179.
Kyrylyuk Ye. M. *Metodologiya doslidzhennia protsesiv transformatsii ekonomichnykh system u suchasnykh teoriyakh* [Investigation methodology transformation processes economy system in contemporary theories] / Ye. M. Kyrylyuk, A. M. Proshchalykina // *Mekhanizm rehulyuvannia ekonomiky*. – 2011. – № 4. – P. 172–179.
21. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2011. – 286 с.
Hrazhevskaya N. I. *Evolutsiya suchasnykh ekonomichnykh system* [Modern economy system evolution]: navch. posib. / N. I. Hrazhevskaya. – К. : Znannya, 2011. – 286 p.
22. Pryor F. L. Guidebook to the Comparative Study of Economic Systems / F. L. Pryor. – Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall, 1985.
23. Поланьї К. Великая трансформация. Политические и экономические истоки нашего времени / К. Поланьї – СПб. : Издательство «Алтейя», 2002. – 320 с.
Polanyi K. *Velikaya transformatsiya. Politicheskie i ekonomicheskie istoki nashego vremeni* [Great transformation: politics and economy sources of our time] / K. Polanyi – SPb. : Izdatelstvo «Alteya», 2002. – 320 p.
24. Гэлбрейт Дж. Экономические теории и цели общества / Дж. К. Гэлбрейт. – М. : Прогресс. – 1976. – 408 с.
Gelbreyt Dzh. *Ekonomicheskie teorii i tseli obshchestva* [Economy theories and aims of society] / Dzh. K. Gelbreyt. – М. : Progress. – 1976. – 408 p.
25. Fisher A. G. B. Production, primary, secondary and tertiary / A. G. B. Fisher // *Economic Record*. – 1939. – Vol. 15. – P. 24–38.
26. Kuznets S. Underdeveloped Countries and the Pre-Industrial Phase in the Advanced Countries : an Attempt at Comparison / S. Kuznets // *The economics of underdevelopment* [Selected and edited by A.N. Agarwala and S. P. Singh].- London : Oxford Univ. Press. – 1958. – P. 135–153.
27. Chenery H. B. Patterns of Industrial Growth / H. B. Chenery // *The American Economic Review*. – 1960. – Vol. 50. – N 4. – P. 624–654.
28. Иноземцев В. Парадоксы постиндустриальной экономики / В. Иноземцев // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2000. – № 3. – С. 3–11.
Inozemtsev V. *Paradoksy postindustrialnoy ekonomiki* [Paradoxes postindustrial economy] / V. Inozemtsev // *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnye otnosheniya*. – 2000. – № 3. – P. 3–11.
29. Бузгалин А. В. Россия в глобальной экономике знаний трансформаций: контексты и альтернативы / А. В. Бузгалин // *Terra Economicus. Экономический вестник Ростовского государственного университета*. – 2008. – Том 6. – № 1. – С. 27–39.
Buzgalin A. V. *Rossiya v globalnoy ekonomike znaniy transformatsiy: konteksty i alternativy* [Russia in global economy of knowledge transformations: contexts and alternatives] / A. V. Buzgalin // *Terra Economicus. Ekonomicheskiiy vestnik Rstovskogo gosydarstvennogo universiteta*. – 2008. – Tom 6. – № 1. – P. 27–39.
30. Dow G. K. The Transition to Agriculture : Climate Reversals, Population Density, and Technical Change / G. K. Dow, N. Olewiler and C. G. Reed [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.aeaweb.org/assa/2006/0108_1300_0404.pdf
31. Дракер П. Посткапиталистическое общество / П. Дракер // *Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология* / Под. ред. В. Л. Иноземцева. – М. : Academia, 1999. – С. 67–100.
Draker P. *Postkapitalisticheskoe obshchestvo* [Postcapitalist society] / P. Draker // *Novaya postindustrialnaya volna na Zapade: Antologiya* / Pod. red. V. L. Inozemtseva. – М. : Akademia, 1999. – P. 67–100.
32. Чухно А. А. Постиндустриальная экономика: теория, практика та їх значення для України / А. А. Чухно. – К. : Логос, 2003. – 632 с.
Chukhno A. A. *Postindustrialna ekonomika: teoriya, praktyka ta yikh znachennya dlya Ukrainy* [Postindustrial economy: theory, practice and their meaning for Ukraine] / A. A. Chukhno. – К. : Logos, 2003. – 632 p.

33. Бузгалин А. В. Неэкономика: очерки теории и методологии / Под ред. А. В. Бузгалина. – М. : Экон. фак. МГУ: ТЕИС, 2003 – 244 с.

Buzgalin A. V. *Neoeconomika: ocherki teorii i metodologii* [Neoeconomy: theory and methodology essays] / Pod red. A. V. Buzgalina. – М. : Экон. фак. МГУ: ТЕИС, 2003 – 244 p.

34. Офіційний веб-сайт Цюріхського інституту дослідження бізнес-циклів Konjunkturforschungsstel der ETH Zürich [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://globalization.kof.ethz.ch/>

Ofitsiyiny veb-sayt Tsiurikhskogo instytutu doslidzhennya biznes-tsyklias [Official web-site of Zurich institute investigation business-cycles] Konjunkturforschungsstel der ETH Zürich [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://globalization.kof.ethz.ch/>